

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Jesus Furundarena Goenaga

*Mutriku,
Gipuzkoa
(1924-2018)*

Aurkibidea

Biografia

Jesus Furundarena Mutrikuko Ibirriaga kalean jaio zen, familia arrantzale baten barruan. Gurasoak, biak, mutrikuarrak ziren. Aita arrantzalea eta patroia eta aitona arrantzalea, patroia eta armadorea. Bera ere 15 urterekin hasi zen aitarekin itsasora joaten, '*Cosme Damian*' itsasontzian. Eskolara ere joan zen, Kofradira, baina gutxi, nahiago baizuen aitaren batela ostuta txibietara joatea. Itsasoari eta itsasoko lanbide eta tresnei buruz asko dakien itsas-gizona da Jesus.

Zintak

MUT-032

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Bernabe, Ainhoa
- **Data:** 2012-04-18
- **Iraupena:** 90 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Oruesagasti, Ainitze

MUT-033

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Bernabe, Ainhoa
- **Data:** 2012-04-19
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. Zazpi urtekin txibitara

- **Erref:** MUT-032/003
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:04:47. **Bukatu:** 00:07:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Lehenengo aldiz itsasora zazpi urte zituela joan zen; "aitari botina ostuta". Txibiak harrapatzera joaten zen Debako hondartzara. Garai hartan, Deban hotel asko zegoen "veraneante" asko izaten zelako, eta txipiroiak hotelean saltzen zituen; dirua hartuta arraunean bueltatzen zen etxera. Udar, goiz eta arratsaldetan joaten zen txibitara. Eskolan aspertu egiten zen, eta amari gezurra esanda ez zen eskolara joaten.

2. Kofradiako eskola

- **Erref:** MUT-032/004
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:07:37. **Bukatu:** 00:10:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

<p>Eskolako kontuak. Ez zitzaion eskola gustatzen. Arrantzaleen kofradian zegoen eskolara joaten zen. Maisua Otxoa abizeneko donostirra bat zen; edan egiten omen zuen, eta, gero, eskolan mahai gainean lo hartzen zuen. Maisuak lo hartzen zuenean, tintontzira piza egiten omen zuten. Maisuak zigorrarekin eskuetan jotzen zituen.</p>

3. Komunera joateko baimena eskatu...

- **Erref:** MUT-032/005
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:10:30. **Bukatu:** 00:11:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolako kontuak. Maisuari komunera joateko baimena eskatu, eta komunera joandakoan ez omen ziren ikasgelara bueltatzen. Mendiara joan eta sagarrak osten zituzten.

4. Geografia gustuko

- **Erref:** MUT-032/006
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:11:47. **Bukatu:** 00:12:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala

Laburpena:

Eskolako kontuak. Kofradiako eskolan mutilak bakarrik ibiltzen ziren, eta eskola erdaraz izaten zen. Jesusi geografia ikastea gustatzen zitzaion: diktaketak egitea, berriz, ez zuen gustuko.

5. Antxoatan

- **Erref:** MUT-032/008
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:13:11. **Bukatu:** 00:14:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Antxoa

Laburpena:

<p>Udaberria izan ohi da antxoa harrapatzeko garaia. Antxoa handia harrapatzeko itsasoko urak epel egon behar du (18 graduren bueltan).</p>

6. Zimarroia

- **Erref:** MUT-032/009
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:14:14. **Bukatu:** 00:15:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Beste batzuk

Laburpena:

Antxoaren ondoren, zimarroiaren garaia izaten da. Zimarroiaren eta atunaren arteko aldeak zein diren azaltzen du.

7. Hegaluzea

- **Erref:** MUT-032/011
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:20:21. **Bukatu:** 00:21:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Txibiak eta txipiroiak

Laburpena:

Garaian garaiko arrantza. Zimarroiaren ondoren, hegaluzea harrapatzen da. Udazkenean "ez da egoten ezer"; horregatik, txibitan ibiltzen zen. Behin, 1,700 gramoko txipia harratu zuela kontatzen du.

8. Txitxarroa

- **Erref:** MUT-032/012
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:21:34. **Bukatu:** 00:22:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Berdela, txitxarroa, sardina
- Itsasoa » Arrantza motak » Kostaldeko arrantza

Laburpena:

<p>Txitxarroa kanaberarekin harrapatu ohi zuen, potinean.</p>

9. Kabrak, haitz ondoan

- **Erref:** MUT-032/013
- **Iraupena:** 0:00:18. **Hasi:** 00:22:22. **Bukatu:** 00:22:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Kostaldeko arrantza
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Beste batzuk

Laburpena:

Non egoten ziren kabrak: itsasondoan, haitzak dauden tokian. Potina geldituta harrapatu ohi zituen Jesusek.

10. Txibitan

- **Erref:** MUT-032/014
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:22:40. **Bukatu:** 00:24:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Txibiak eta txipiroiak
- Itsasoa » Arrantza motak » Kostaldeko arrantza

Laburpena:

Txipiroiei buruzko azalpenak: non egoten diren, nola harrapatzen diren, nola elikatzen diren... Potinean edo motor txikiarekin aritu izan da txibitan.

11. Soldadu italiarrak Mutrikun

- **Erref:** MUT-032/016
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 00:25:17. **Bukatu:** 00:28:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>Gerra Zibila piztu zenean Jesusek 12 urte zituen. Erreketeak Mutrikun sartu zireneko oroitzapenak. Frontea Ondarroa gainean zegoen. Italiar asko hil omen zen gain hartan. Mutrikun 800 eta 1000 soldadu italiar artean egon omen ziren, frontean zeudenei erreleboa egiteko zain. Beheko Plazan, estalpean, egiten zuten lo. Frontera jatekoa Mutrikutik bidaltzen zen: Beheko Plazan brontzezko galdara handi batzuetan prestatzen zuten jatekoa. Mandoetan kargatuta bidaltzen zuten jatekoa frontera.</p>

12. Soldadu italiarregana jan eske

- **Erref:** MUT-032/017
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:28:25. **Bukatu:** 00:30:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerra denborako oroitzapenak. Frontea Ondarroa aldean egon zen denboran, Mutrikuko Beheko Plazan 800 eta 1000 soldadu italiar artean egon ziren. Sasoi hartan, gose handia zegoenez, mutikoak soldaduengana jateko eske joaten omen ziren. Soldaduek ez zuten jatekorik falta izaten almazenean, eta "emataileak" zirela dio Jesusek. Ogitartekoak prestatzen zizkien.

13. Soldaduekin ikasi erretzen

- **Erref:** MUT-032/018
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:30:29. **Bukatu:** 00:32:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerra denborako oroitzapenak. Mutrikuko Beheko Plazan 800 eta 1000 soldadu italiar artean egon ziren. Herriko mutikoak zigarro eskean joaten ziren soldaduengana. Tabakoa errazionamenduan zegoen garai hartan, eta bakarren bat ematen zien. "Gizon plantak egiten" erretzen zuten zigarroa.

14. Gerrako fusilatuak

- **Erref:** MUT-032/019
- **Iraupena:** 0:03:41. **Hasi:** 00:32:42. **Bukatu:** 00:36:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra denborako kontuak. Zazpi soldaduk, gauez, auzoko gizon bat eraman zutela gogoratzen du. Mutrikuko kanposantu atzeko paretaren kontra jarri eta fusilatu omen zuten gizona. Gizona nor zen aipatzen du. Soldaduak azpeitiarrak omen ziren, eta mehatxupean, behartuta, fusilatu omen zuten gizona. Herriko giroa gerra denboran nolakoa zen aipatzen du.

15. Bonbardaketa

- **Erref:** MUT-032/020
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:36:23. **Bukatu:** 00:38:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Komentuko kanpaiak jotzen zituzten bonbardaketa hasten zenean. Tunel azpi eta sotoetan gordetzen ziren. "Perratzaillianeko fabrikara" bonba bat sartu zen tximiatik, eta makina guztiak hondatu zituen. Zaldientzako ferrak egiten zituzten lantegian.

16. Gordelekura saltoka

- **Erref:** MUT-032/022
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:39:18. **Bukatu:** 00:40:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>Bonbardaketak eta gordelekuak. Komentu aurreko tunelean babesten ziren. Sirena entzun orduko saltoka joaten ziren gordelekura denak. "Perratzaillianeko fabrikara" bonba bat sartu zen tximiatik.</p>

17. Soldadutza, Cadizen

- **Erref:** MUT-032/023
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:40:49. **Bukatu:** 00:43:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

Soldadutza marinan egin zuen. Lehen hiru hilabeteak Ferrolen (Galizia) egin zituen, eta, gero, Cadizen (Andaluzia) egon zen. Itsasoko Komandantzia Militarrean egon zen Cadizen. Hango gorabeherak eta eginkizunak aipatzen ditu. Zortzi marinero ziren, eta beraien eginkizuna bodega zaintzea zen. Itsasotik barkuek ekartzen zuten arraina zaintzen zuten: izan ere, "rateroak" ibiltzen ziren lapurretan. Arrain-salmenta 17:00etan izaten zen. Armadoreak arraina oparitzen zien "rateroekin" gogor aritzen zirelako: baioneta eta pistola soinean eramaten zituzten.

18. "Rateroak"

- **Erref:** MUT-032/024
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:43:39. **Bukatu:** 00:46:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

Soldadutzako kontuak. Bodegan arraina zaintzen egoten zen Jesus. Baioneta eta pistola soinean eramaten zituzten. Behin, arrain-salmenta hasi eta berehala argi guztiak joan egin ziren. "Rateroak" ziren, arraina lapurretzeko argia kendu zutenak. Armadore asko euskaldunak ziren.

19. Arraina talegan gordeta...

- **Erref:** MUT-032/025
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:46:43. **Bukatu:** 00:49:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

Soldadutzako kontuak. Armadoreak egunero lau-bost kilo arrain ematen zien opari. Komandatziatik debekatuta zuten arrain hori hartzea, baina Jesusek eta bere kideek talegan gorde eta "ventan" baino merkeago saltzen zuten. Egunero, lau-bost duro irabazten zituzten arrainarekin. Non bazkaltzen zuen azaltzen du. Gustora egon zen Cadizen, eta dirua aurreztuta bueltatu zen etxera.

20. Franco, Mutrikun

- **Erref:** MUT-032/026
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:49:56. **Bukatu:** 00:52:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Franco Mutrikun egon zeneko oroitzapenak. Prozesioa parrokiara. Arraunekin pasilloa egin zioten.

21. Bajurako arrantza

- **Erref:** MUT-032/028
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:54:35. **Bukatu:** 00:56:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Antxoa
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Arrantzaleek 8.000 kiloan jarri zuten kupoa, eta, gero, 6.000 kilora jaitsi zuten. Antxoa zenbatean saltzen zen aipatzen du. Garai hartzan, zortzi-hamar kontserba-lantegi zeuden herrian.

22. Gerra aurrean, 22 itsasontzi Mutrikun

- **Erref:** MUT-032/030
- **Iraupena:** 0:00:34. **Hasi:** 00:57:04. **Bukatu:** 00:57:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:

Gerra aurrean, 22 barku omen ziren Mutrikun. Gero, 17-15era jaitsi ziren.

23. Atunetara

- **Erref:** MUT-032/031

- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:57:38. **Bukatu:** 00:59:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna

Laburpena:

Atunetara joaten zirenean, 12 eta 17 egun artean pasatzen zuten itsasoan. 18 egunetik gora ez ziren egoten itsasoan, arrainak usaina hartzen zuen bestela.

24. Itsasontziko jatorduak

- **Erref:** MUT-032/032
- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 00:59:03. **Bukatu:** 01:01:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasontziko bizimodua

Laburpena:

Barkuko eginkizunak. Sukaldea nolakoa zen. Jatekoa non prestatzen zen. Jatorduak: zer, non eta nola jaten zuten. 15-16 gizon izaten ziren.

25. "Seiñeruen" diharra, itsasora joateko

- **Erref:** MUT-032/035
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 01:03:20. **Bukatu:** 01:05:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Eguraldia, ilargia eta mareak

Laburpena:

Neguan, goizeko ordu bietan ateratzen ziren bisigutara, lau orduko bidera. Bi "seiñero" zeuden Mutrikun. Haien eginkizuna: Atxukalera joan eta eguraldiari begiratzen zioten gauetan. Eguraldia ona bazen, itsasora ateratzeko deia egiten zien itsasgizonei. Kofradiak egunean pezeta bi ordaintzen zizkion "seiñero" bakoitzari.

26. "Seiñeru zantar demoniñua..."

- **Erref:** MUT-032/036
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 01:05:15. **Bukatu:** 01:06:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:

<p>Lekeitioko "seiñeruen" kanta bat abesten du. "Seiñeru zantar demoniñua itsasorako...". Lekeition emakumeek egiten omen zuten itsasorako deia.</p>

27. Kalbaixoko jaiak, meza eta "partidia"

- **Erref:** MUT-032/037
- **Iraupena:** 0:03:38. **Hasi:** 01:06:32. **Bukatu:** 01:10:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:

Madalena Eguna eta Kalbaixo Eguna. Festa horietan bezpera eta eguna jai izaten ziren marinelenzat, ez ziren itsasora ateratzen. Irailaren 14an, Kalbaixoko jaietan, barku bakoitzak bere meza izaten zuen ermitan. Barku bakoitzeko tripulazio guztia joaten zen Kalbaixora, eta txalupa-mutilak gailetak eta txakolina eramaten zituen otarra batean denentzat. "Partidia" egiten zen gero: diru banaketa nola egiten zen azaltzen du.

28. Lonjako eginkizunak, "lonjako aittona" eta txalupa-mutila

- **Erref:** MUT-032/038
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 01:10:10. **Bukatu:** 01:12:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Arrantzaleen arteko bereizketak

Laburpena:

Tripulazioan 16 gizon baziren, 15 itsasoan egoten ziren, eta marinelik zaharrena geratzen zen etxean lonjako eginkizuna egiten. "Lonjako aittona" esaten zioten. Txalupa-mutila ere etxean geratzen zen. Lonjako eginkizunak eta giroa: tretzak egitea, hamaiketako... "Seiñeruaren diharra" entzun eta gizonak itsasora irtetzen zirenean, emakume asko joaten zen lonjara tretzak egitera.

29. Aparejoak

- **Erref:** MUT-033/002
- **Iraupena:** 0:00:38. **Hasi:** 00:15:39. **Bukatu:** 00:16:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Aparejoak. Korainak, txibitarako. Kobliak, kabratarako. Tretzak, bisigutarako. Tretza bakoitzak 150 amu izaten zituen.

30. Bisigutara, 35 miliatara

- **Erref:** MUT-033/004
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:18:39. **Bukatu:** 00:20:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:

Bisigutara joaten 35 miliatara joaten ziren. Lau orduko bidea itsasontziz. Mutrikutik, Getariatik eta Hondarribitik 20 itsasontzi inguru joaten ziren bisigutara. Hainbeste itsasontzitako argiak piztuta ikustean, "ziudadea ematen zuen itsasoak" dio Jesusek. "Bota sondia!"

31. Brazak eta miliak

- **Erref:** MUT-033/005
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:20:52. **Bukatu:** 00:21:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Nabigazioa

Laburpena:

Itsasoan distantziak neurtzeko brazak eta miliak erabiltzen dira.

32. Lexikoa: tretzak, "dominua"...

- **Erref:** MUT-033/006
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:21:41. **Bukatu:** 00:24:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Txopa, itsasontziaren atzeko aldea. Bisigutarako tretzak itsasontzia martxan zihoala botatzen ziren. "Tredotzalak". "Dominua", 50 tretza kabitzen zen otarra handi bat.

33. Itsasontziko eginkizunak

- **Erref:** MUT-033/007
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:24:17. **Bukatu:** 00:26:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoarekiko jarrera

Laburpena:

Itsasontziko eginkizunak. Gaztea eta sasoi honekoa zenez, Jesus kordel batzen

aritzen zen. Beste bat, aurrealdean, kainabera luze batekin "muxa" hartzen ibiltzen zen. Bisigu gehiena harrapatu zuten egunean, 100 arroa arrantzatu zituzten.

34. Bisigu- eta antxoa-otarrak

- **Erref:** MUT-033/008
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:26:21. **Bukatu:** 00:27:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Arrain mota bakoitzarentzako otarra mota bat erabiltzen zuten. Mutrikun egindako otarrak izaten ziren. Herrian bi "zestero" zeuden: bat Erdiko Kalen zegoen, eta, bestea, moilan. Bisigu-otarra bakoitzean, sei arroa kabitzen ziren. Antxoa-otarrak, berriz, lau arroakoak izan ziren.

35. Bisigutako "partida"

- **Erref:** MUT-033/010
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:28:07. **Bukatu:** 00:30:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:

Bisigutan ateratako diruaren "partida", hiru zatitan banatzen zen: armadorearena, marinelena eta "trongua". "Trongua" izaten zen gastuak pagatzeko: tretzak, otarrak... pagatzeko. "Trongua" kostera guztiaren artean ordaintzen zen. Soldata kontuak.

36. Sare-konpontze lanak

- **Erref:** MUT-033/012
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:31:17. **Bukatu:** 00:34:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Sare-konpontzaile asko zeuden herrian; gehinak, emakume ezkonduak ziren. Eguraldi ona zenean, sareak moila gainean zabaltzen ziren lehortzeko; eguraldi txarrarekin, lonja azpian. Behin sareak lehortzen zirenean, konponketak egiten zituzten. Sareen neurriak. "Redera maistrak".

37. Arraina lehorra

- **Erref:** MUT-033/013

- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:34:30. **Bukatu:** 00:36:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:

Arraina nola deskargatzen zuten. "Milotarrak".

38. Herriko amugileak

- **Erref:** MUT-033/015
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:37:51. **Bukatu:** 00:40:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:

Herriko amugileak: Jesus Arrizabalaga 'Masillas', Juanito Apellu 'Barberua', Jose Luis 'Barberua'... Arrizabalaga arrantzalea zen. Beste biak, berriz, barberuak ziren eta barberian aritzen ziren amuak egiten bezerorik ez zuten tarteetan. Arrizabalagak zortzi orduan 1.000 amu egiten omen zituen eskuz. Amuak egiteko tresnak: "matrailua", lima eta tenazak. "Garranga": amuaren alde zorrotza, arraina ez askatzeko daukan punta.

39. 'Masillas' ezizenaren jatorria

- **Erref:** MUT-033/016
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 00:40:25. **Bukatu:** 00:43:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Jesus Arrizabalaga arrantzale eta amugileari 'Masillas' ezizena nondik zetorkion kontatzen du. Gerra aurretik bere enbarkazioak euskarazko izena zuen, eta, diktadura garaian, euskarazko izenak debekatzean, masa batekin topatu behar izan zuen ontziaren izena.

40. Langosta-otarrak

- **Erref:** MUT-033/017
- **Iraupena:** 0:05:19. **Hasi:** 00:43:11. **Bukatu:** 00:48:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:

Langosta harrapatzea. Langosta-otarrak nolakoak diren azaltzen du. Langosta-

otarretan atun-buru frekoak jartzen zituzten, erakartzeko. Atxukaletik jendea langosteroei begirea egoten omen zen.

41. Itsasontziak bedeinkatzea

- **Erref:** MUT-033/019
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:50:02. **Bukatu:** 00:52:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:

Jesus 'Goizeko Izarra' itsasontzian ibili zen. Itsasontzi berriak bedeinkatzeko ohitura zegoen. Portutik kanpora ateratzen ziren ontzia bedeinkatzera.

42. Mutrikuko ontziolak

- **Erref:** MUT-033/020
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:52:21. **Bukatu:** 00:54:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Ontzigintza
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:

Jesusek bi ontziola ezagutu ditu Mutrikun: Zezario Zumalabe eta Pedro Manuel Egaña. Zezario Zumalabe Jesusen amonaren anaia zen. Zumalabek egindako ontzi batzuen izenak aipatzen ditu.

43. 'Atxili'

- **Erref:** MUT-033/022
- **Iraupena:** 0:05:11. **Hasi:** 00:56:33. **Bukatu:** 01:01:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Herriko gizon ezaguna zen. 'Atxili'ren esaerak. Herriko gazteek 'Atxili'ri abesten ziotena: "Atxili kalbosu hori, kanalla gaiztua, don Bizentei zor dio patata zakua"... 'Atxili'k hiru-lau marinelekin "anis del mono" edan edo ez egindako apustua. Jesusek eta bere lagunek 'Atxili' etxera mozkotuta eta min hartuta gurdian etxera eraman zutenekoa.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-09

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com